

Sygn. akt III AUa 1081/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 marca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Małgorzata Pasek
Sędziowie:	SA Małgorzata Rokicka - Radoniewicz SA Elżbieta Czaja (spr.)
Protokolant: protokolant sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 16 marca 2017 r. w Lublinie

sprawy W. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach

z dnia 21 lipca 2016 r. sygn. akt IV U 1128/15

oddala apelację.

Małgorzata Rokicka-Radoniewicz Małgorzata Pasek Elżbieta Czaja

Sygn. akt III AUa 1081/16

UZASADNIENIE

Decyzją z 7 sierpnia 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił W. Z. prawa do emerytury wskazując, że nie udowodnił, iż do dnia 1 stycznia 1999r. osiągnął 25-letni okres ubezpieczenia oraz 15-letni staż pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy podniósł, że udowodniony przez ubezpieczonego okres ubezpieczenia wynosi 24 lata, 4 miesiące i 5 dni, a okres pracy w szczególnych warunkach 3 lata, 2 miesiące i 10 dni.

Odwołanie od decyzji złożył W. Z. wnosząc o jej zmianę i ustalenie mu prawa do emerytury. Podniósł, że do okresu ubezpieczenia należy doliczyć okres pracy w (...) w S. od 1 września 1971r. do 30 kwietnia 1972r., a do stażu pracy w szczególnych warunkach okresy pracy na stanowisku operatora koparki w (...) Przedsiębiorstwie (...) w W., w Związku Spółek (...) w S. oraz w (...) Związku Spółek (...) w S..

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 21 lipca 2016 roku Sąd Okręgowy w Siedlcach zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił prawo W. Z. do emerytury od(...).

Podstawą wyroku były następujące ustalenia:

W. Z. urodził się w dniu (...) W dniu 16 czerwca 1971r. (w wieku niespełna) 17 lat ubezpieczony ukończy Szkołę Podstawową w S.. Od 1 września 1971r. ubezpieczony rozpoczął naukę w (...) Szkole Zawodowej dla Doksztalających w S. (świadcstwo ukończenia Szkoły Podstawowej z pieczęcią wpływu do (...) Szkoły Zawodowej dla Doksztalających się w S. – w kopercie na k.17 akt sprawy). Nauka w tej szkole związana była z pracą – w ramach nauki zawodu elektryka, którą ubezpieczony odbywał w okresie od 1 września 1971r. do 30 kwietnia 1972r. w(...)w S.. Ubezpieczony przez 3 dni w tygodni uczył się w szkole, a przez kolejne trzy dni przychodził do pracy w(...). Pracował w dziale (...). Naukę w szkole i pracę w (...) w S. ubezpieczony zakończył z dniem 30 kwietnia 1972r. Z początkiem maja 1972r. wyjechał do W., gdzie zamierzał zapisać się kurs murarza-tylnkarza organizowany przez (...) Przedsiębiorstwo Budownictwa (...) we W. – połączony z pracą w tym przedsiębiorstwie. Przedmiotowy kurs rozpoczął się 4 kwietnia 1972r. i trwał do 30 września 1972r. Ubezpieczony z uwagi na w/w pracę w (...) w S. „spóźnił” się na ten kurs i rozpoczął go w dniu 3 maja 1972r. zawierając z (...) Przedsiębiorstwem Budownictwa (...) we W. umowę o zatrudnienie robotnika młodocianego w celu nauki zawodu (zaświadczenie o ukończeniu kursu organizowanego przez (...) Przedsiębiorstwo Budownictwa (...) we W. z 5 października 1972r. i umowa o zatrudnienie robotnika młodocianego w celu nauki zawodu z 3 maja 1972r. zawarta z w/w przedsiębiorstwem – w kopercie na k.17 akt sprawy, świadectwo pracy z 16 stycznia 2015r. k.9 akt rentowych za wnioskiem z 10 czerwca 2015r., zeznania świadka S. D. k.35 akt sprawy oraz zeznania ubezpieczonego k.42v i k.18v-19 akt sprawy).

W okresie od 7 września 1973r. do 1 czerwca 1979r., a zatem przez 5 lat, 8 miesięcy i 24 dni, ubezpieczony był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Przedsiębiorstwie (...) w W. na stanowisku operatora koparki, przy czym w okresie tego zatrudnienia – od 25 kwietnia 1974r. do 15 kwietnia 1976r. odbywał zasadniczą służbę wojskową. Następnie w okresie od 6 sierpnia 1979r. do 6 czerwca 1983r., ubezpieczony był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Związku Spółek (...) w S. na stanowisku operatora koparki, a od 7 czerwca 1983r. do 14 grudnia 1989r., a zatem przez 6 lat, 6 miesięcy i 7 dni, kontynuował zatrudnienie – w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Związku Spółek (...) w S. na stanowisku operatora odmularki . Ubezpieczony nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Sąd uznał odwołanie W. Z. za zasadne.

Zgodnie z art.184 ust.1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009r. Nr 153, poz.1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego przewidzianego w art.32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, tj. w dniu 1 stycznia 1999 r. osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz osiągnęli okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art.27 ustawy, a także nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Rozstrzygnięcie niniejszej sprawy wymagało zbadania, czy ubezpieczony spełnia przesłankę ubezpieczenia w wymiarze co najmniej 25 lat oraz wymaganego okresu pracy w szczególnych warunkach w wymiarze co najmniej 15 lat – na dzień 1 stycznia 1999r. Organ rentowy uwzględnił ubezpieczonemu okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 24 lata, 4 miesięcy i 5 dni. Ubezpieczony podnosił, że okres ten należy uzupełnić okresem pracy w ramach nauki zawodu elektryka w(...)w S. od 1 września 1971r. do 30 kwietnia 1972r. (8 miesięcy). Na okoliczność wykonywania tego rodzaju pracy ubezpieczony nie przedstawił organowi rentowemu dowodu z dokumentów. Zaoferował natomiast dowód z zeznań świadków – pracowników(...)we wskazanym okresie (na k.19-20 akt emerytalnych). Sąd doszedł do przekonania, że wskazany okres pracy ubezpieczonego w (...)w S. w ramach nauki zawodu należy uwzględnić do okresu ubezpieczenia na podstawie art.6 ust.2 pkt 3 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z

Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009r. Nr 153, poz.1227 ze zm.), w myśl którego za okresy składkowe uważa się okresy zatrudnienia młodocianych na obszarze Państwa Polskiego na warunkach określonych w przepisach obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1975r. Ubezpieczony pracą na rzecz(...)wykonywał ucząc się zawodu elektryka i pozostając uczniem (...) Szkoły Zawodowej dla Doksztalujących w S., którą to naukę rozpoczął w dniu 1 września 1971r. i na dowód czego złożył świadectwo ukończenia Szkoły Podstawowej z 16 czerwca 1971r. z pieczęcią wpływu do w/w (...) Szkoły Zawodowej. W ocenie Sądu zeznaniom ubezpieczonego należy dać wiarę. Fakt wpływu świadectwa ukończenia szkoły podstawowej do szkoły zawodowej potwierdza, że ubezpieczony rozpoczął naukę, przy czym profil szkoły – dla Doksztalujących uzasadnia stwierdzenie, że ubezpieczony uczył się i pracował w ramach nauki zawodu. Sąd zaznaczył, że dacie rozpoczęcia nauki i pracy (1 września 1971r.) ubezpieczony był jeszcze niepełnoletni, a zatem praca, którą świadczył mogła odbywać się tylko w ramach umowy o naukę zawodu lub przyuczenia do określonej pracy – zgodnie z obowiązującą wówczas ustawą z 2 lipca 1958r. o nauce zawodu, przyuczeniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy (Dz.U. z 1958r., Nr 45, poz.226 ze zm.). Ustawa ta w art.1 stanowiła, że młodocianymi w rozumieniu ustawy są osoby, które ukończyły 14 lat, a nie przekroczyły 18 lat życia, przy czym zgodnie z art.3 ust.1 tej ustawy młodociani mogli być zatrudniani przez zakład pracy tylko w celu: nauki zawodu, przyuczenia do określonej pracy, odbycia wstępnego stażu pracy. Sam fakt wykonywania przez ubezpieczonego pracy w (...)w S. nie budzi wątpliwości zarówno w świetle zeznań świadków, m.in. S. D. zatrudnionego w spornym okresie na stanowisku brygadzysty w dziale(...) (...), jak i spójnych zeznań samego ubezpieczonego. Co do daty końcowej pracy ubezpieczonego w(...)w S. Sąd uznał, za wiarygodne twierdzenie ubezpieczonego, że nastąpiło to w dniu 30 kwietnia 1972r. Ubezpieczony podnosił, że zrezygnował z nauki w szkole zawodowej i pracy w (...) na rzecz nauki zawodu murarza-tynkarza w ramach kursu organizowanego przez (...) Przedsiębiorstwo Budownictwa (...) we W., przy czym jak podnosił zdecydował się na to z opóźnieniem - z uwagi na pracę w (...), gdyż kurs murarza-tynkarza rozpoczął się w kwietniu 1972r., a on podpisał umowę z w/w Przedsiębiorstwem w dniu 3 maja 1972r. Okoliczności te znalazły potwierdzenie w złożonych przez ubezpieczonego dokumentach w postaci zaświadczenie o ukończeniu kursu organizowanego przez (...) Przedsiębiorstwo Budownictwa (...) we W. z 5 października 1972r., z którego wynika, że jego początek przypadał na 4 kwietnia 1972r. i umowy o zatrudnienie robotnika młodocianego w celu nauki zawodu zawartej przez ubezpieczonego z w/w przedsiębiorstwem prawie miesiąc później, tj. w dniu 3 maja 1972r. W ocenie Sądu przedstawione dowody z dokumentów potwierdzają prawdziwość twierdzeń ubezpieczonego, a to pozwala na zaliczenie okresu pracy od 1 września 1971r. do 30 kwietnia 1972r. do okresu ubezpieczenia W. Z.. Przy uwzględnieniu tego okresu ubezpieczony legitymuje się 25-letnim okresem składkowym i nieskładkowym.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego Sad uznał, że wnioskodawca posiada łącznie ponad 13 lat (z uwzględnieniem służby wojskowej) staż pracy w szczególnych warunkach - wykonując pracę operatora (maszynisty) ciężkich maszyn budowlanych. Praca tego rodzaju zaliczona jest do pracy w szczególnych warunkach o czym stanowi wykaz A dział V poz.3 załącznika do w/w rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Powyższy okres pracy i okres już uwzględniony przez organ rentowy uzasadnia wniosek, że ubezpieczony legitymuje się ponad 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach.

Mając na uwadze całokształt powyższych okoliczności Sąd na podstawie art.477¹⁴§2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że W. Z. przysługuje prawo do emerytury od (...), a zatem od miesiąca, w którym ubezpieczony wystąpił z wnioskiem o świadczenie.

Od tego wyroku apelację złożył Zakład Ubezpieczeń Społecznych w S. zaskarżając wyrok w całości.

Wyrokowi zarzucał:

- naruszenie prawa procesowego przez przekroczenie wyrażonej, tj. art. 233 § 1 k.p.c. zasady swobodnej oceny dowodów i wyprowadzenie ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wniosków z niego nie płynących, sprzecznych z zasadami logicznego rozumowania i doświadczeniem życiowym, przez przyjęcie, że ubezpieczony w

okresie od 1 września 1971 r. do 30 kwietnia 1972 r. wykonywał pracę na rzecz (...) w S. w oparciu o naukę zawodu lub przyuczenia, podczas gdy na podstawie zgromadzonych w sprawie dowodów nie można jednoznacznie stwierdzić w jakim okresie i jak długo ubezpieczony pracował na rzecz(...)w S., co w konsekwencji doprowadziło do ustalenia przez sąd, że ubezpieczony spełnia przesłankę posiadania co najmniej 25 letniego stażu ubezpieczeniowego, poprzez brak wszechstronnej oceny materiału dowodowego;

- naruszenie przepisów prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie - art. 184 ust. 1 w zw. z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze poprzez ich błędną wykładnię i przyjęcie, że ubezpieczony spełnia wszystkie przesłanki warunkujące przyznanie prawa do emerytury, w tym posiada 25 letni staż ubezpieczeniowy.

Wskazując na powyższe zarzuty domagał się zmiany zaskarżonego wyroku i oddalenia odwołania.

W uzasadnieniu apelacji skarżący nie kwestionuje ustaleń sądu, że ubezpieczony legitymuje się co najmniej 15 letnim stażem pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy zakwestionował jedynie zaliczenie do stażu okresu pracy w ramach nauki zawodu elektryka w(...)w S. od 1 września 1971 r. do 30 kwietnia 1972 r. (8 miesięcy).

W odpowiedzi na apelację wnioskodawca wnosił o jej oddalenie, oraz o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka J. K. na okoliczność potwierdzenia obowiązkowej nauki zawodu w zakładzie pracy przy odbywaniu nauki w szkole zawodowej, oraz rozpoczęcia i podjęcia przez niego nauki zawodu we wrześniu 1991 roku w (...) w S..

Sąd Apelacyjny ustalił zważył:

Apelacja podlega oddaleniu.

Na etapie postępowania apelacyjnego, spór sprowadzał się do kwestii, czy ubezpieczony legitymuje się 25 letnim okresem ubezpieczeniowym przy czym organ rentowy kwestionuje jedynie zaliczenie do ogólnego stażu okresu pracy wnioskodawcy w ramach nauki zawodu elektryka w (...) w S. od 1 września 1971 r. do 30 kwietnia 1972 r. (8 miesięcy).

Nie jest sporne, że uwzględnienie tego okresu powoduje, że wnioskodawca legitymuje się ogólnym stażem ubezpieczeniowym wymaganym do przyznania emerytury w wieku obniżonym.

Sąd Apelacyjny uzupełnił postępowanie dowodowe o dowód z zeznań świadka J. K. (k. 87v 12–20 min. nagrania), oraz uzupełniającego przesłuchania wnioskodawcy w charakterze strony (2– 9, 21-23 min nagrania) na okoliczność okresu uczęszczania przez wnioskodawcę do szkoły i odbywania przez niego nauki zawodu.

Przesłuchany świadek J. K. potwierdził w swoich zeznaniach fakt uczęszczania przez wnioskodawcę w spornym okresie czasu (od 1 września 1971r. do 30 kwietnia 1972r.) do(...)szkoły zawodowej. Świadek uczęszczał razem z wnioskodawcą do tej samej klasy. Znajduje to potwierdzenie w przedstawionym świadectwie ukończenia(...)szkoły zawodowej przez świadka i koresponduje ze złożonym przez wnioskodawcę świadectwem ukończenia Szkoły Podstawowej z pieczęcią wpływu do (...) Szkoły Zawodowej dla Doksztalujących się w S.. Co istotne, świadectwo szkoły zawodowej zawiera adnotację o tym, że „niniejsze świadectwo łącznie ze świadectwem ukończenia nauki zawodu w zakładzie pracy, zgodnie z kierunkiem programowym szkoły jest równoznaczne z świadectwem ukończenia(...)szkoły zawodowej dla młodzieży nie pracującej” (świadectwo k. 86).

Świadek potwierdził fakt uczęszczania do szkoły przez wnioskodawcę do maja 1972 roku, wskazując też , że nauka w szkole łączyła się z obowiązkiem praktyk w zakładzie pracy odbywanych w ramach nauki zawodu, wskazał również na pracę wnioskodawcy w tym czasie w (...) w S..

Sąd Apelacyjny dał wiarę zeznaniom świadka oraz uzupełniającym zeznaniom wnioskodawcy.

Po uzupełnieniu postępowania dowodowego Sąd Apelacyjny podzieli zarówno ustalenia faktyczne, dokonaną ocenę dowodów jak i rozważania prawne zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Z zebranego przez sąd I instancji i uzupełnionego w toku postępowania apelacyjnego materiału dowodowego wynika, że W. Z. od 1 września 1971r. rozpoczął naukę w (...) Szkole Zawodowej dla Doksztalujących w S., co potwierdza świadectwo ukończenia Szkoły Podstawowej z pieczęcią wpływu do (...) Szkoły Zawodowej dla Doksztalujących się w S. – w kopercie na k.17 akt sprawy). Nauka w tej szkole związana była z pracą – w ramach nauki zawodu elektryka, którą ubezpieczony odbywał w okresie od 1 września 1971r. do 30 kwietnia 1972r. w (...) w S.. Naukę w szkole i pracę w(...)w S. ubezpieczony zakończył z dniem 30 kwietnia 1972r, na początku maja 1972r. wyjechał do W., gdzie zamierzał zapisać się kurs murarza-tylnkarza organizowany przez (...) Przedsiębiorstwo Budownictwa (...) we W. – połączony z pracą w tym przedsiębiorstwie. To właśnie z uwagi na pracę w ramach nauki zawodu w(...)w S. wnioskodawca „spóźnił” się na kurs i rozpoczął go w dniu 3 maja 1972r., zawierając z (...) Przedsiębiorstwem Budownictwa (...) we W. umowę o zatrudnienie robotnika młodocianego w celu nauki zawodu (zaświadczenie o ukończeniu kursu organizowanego przez (...) Przedsiębiorstwo Budownictwa (...) we W. z 5 października 1972r. i umowa o zatrudnienie robotnika młodocianego w celu nauki zawodu z 3 maja 1972r. zawarta z w/w przedsiębiorstwem – w kopercie na k.17 akt sprawy).

W ocenie Sądu przedstawione dowody z dokumentów potwierdzają prawdziwość zeznań ubezpiezonego, znajdują też potwierdzenie w zeznaniach przesłuchanych świadków S. D. oraz J. K.. Prawdłowo więc Sąd I instancji zaliczył wnioskodawcy pracę wykonywaną w ramach nauki zawodu od 1 września 1971r. do 30 kwietnia 1972r. do okresu ubezpieczenia. Przy uwzględnieniu tego okresu ubezpieczony legitymuje się 25-letnim okresem składkowym i nieskładkowym.

W tym stanie rzeczy nie doszło do naruszenia przepisów prawa materialnego, o jakich mowa w apelacji.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c., orzekł jak w sentencji.